

TÜRKİYE SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
TUNCAY ÖZİLHAN'IN
TÜRKİYE SİAD PLATFORMU
KKTC BAŞKANLAR KURULU
TOPLANTISI KONUŞMASI**

**31 OCAK 2003
GİRNE**

Sayın Başkanlar, değerli basın mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Aralık 2002’de gerçekleştirdiğimiz zirvenin üzerinden fazla zaman geçmeden, Girne’de yeniden biraraya gelmiş olmamızdan dolayı büyük mutluluk duyuyorum. Bu toplantıya evsahipliği yapan KKTC İşadamları Derneği’ne, başkanları Özdil Nami’nin şahsında şükranlarımızı sunuyorum.

Zirve’de almış olduğumuz kararla, 2003 yılında daha sık görüşecek olmamız, bu yılın önemine ve yoğun gündemine çok uygun düşüyor. Türkiye ekonomisinin rehabilitasyon sürecinin devam ettirilmesi, Avrupa Birliği ile ilişkilerin ülke gündeminde yeniden ön sıralarda yer almasının sağlanması, Irak ve Kıbrıs meselelerinin çözülme biçimlerinin yaratacağı etkiler bu yıla damgasını vuracak gelişmeler olacak.

Öncelikle sıcak konulara değinerek sözlerime başlamak istiyorum:

Türkiye Irak’ta yaklaşan savaşın sıcaklığını her gün biraz daha teninde hissetmeye başladı. Bu hem bugünümüzü, hem de yaratacağı sonuçlarla yarınımızı etkileyen bir konu.

Savaşın önüne geçebilmek için yoğun bir diplomatik çaba içine girilmiş olduğunu biliyoruz. Gerçekten de sorunun barışçı çözümü için her yolun denenmesi gerekiyor. Hükümetimiz, Orta Doğu barış turlarını, AB nezdindeki temaslarla destekleyerek çabalarını sürdürüyor. Bir yandan da, tüm bu çabaların sonuçsuz kalması haline hazırlıklı olmaya çalışılıyor.

Bu hazırlıklarda gözetilmesi gereken bazı gereklilikler olduğunu düşünüyoruz: Bu fiili durum bizi de içine çekecekse, süreçte yer alma biçimimizi gerçekçi bir seviyede tutarak, muhtemel zararımızı en aza indirmek, kayıplarımızın telafisini de en yüksek düzeye çekmek zorundayız.

Barış dışındaki her türlü seçenek, Türkiye ekonomisini şu veya bu oranda olumsuz etkileyecektir. Bunu bilelim. Bu yüzden ekonomimizi her türlü iç ve dış şoka karşı güçlendirme çabamıza bir an olsun bile ara vermeyelim. Bu konuya daha sonra döneceğiz.

Hem bugünümüzü hem yarınımızı etkileyen bir başka sıcak konu da Kıbrıs.

Kıbrıs Türk halkı 1963 yılından beri büyük bir varoluş mücadelesi veriyor. Bu mücadelenin bir çok aşamasında, Türkiye, Kıbrıs Türk toplumu ile kenetlendi. Tarihi karara yaklaştığımız bu günlerde de Türkiye’nin Kıbrıs Türk halkının yanında yer alması tabiidir.

Kıbrıs Türk toplumunun “çözumsuzlük çözümdür” politikalarını benimsemediğini artık tüm dünya biliyor. Onbinlerce insanın miting meydanlarında toplanıp Kıbrıs’ta çözüm ve AB üyeliği talep etmeleri bunun en somut delili oldu.

Hiç kuşku yok ki, Kıbrıs Türk tarafının bugüne kadar öne sürdüğü temel unsurları içermeyen herhangi bir anlaşmanın kabul edilmesi söz konusu olamaz. Ancak şu gerçeği kabul etmeden de bir uzlaşmaya varmak mümkün olmayacaktır: Hiçbir uzlaşma, taraflardan birinin veya ötekinin bütün taleplerini karşılayamaz.

Yapılacak olan, müzakereleri sonuna kadar sürdürmek, buna karşılık son kararı halkın vermesini sağlamaktır.

Tabii, çözümünü iki tarafın da istemesi çok önemli. Eğer Rum tarafı, AB üyeliğine davet alması nedeniyle eline bir fırsat geçirdiği yaklaşımla hareket eder ve çözüm yollarını tıkarsa, o zaman bölgede hepimizin yararına olacak bir işbirliği ve istikrarın önü tıkanmış olacaktır. Adanın geleceğinin böylesine tartışmalı bir zemine kaymasından bütün tarafların büyük zarar göreceği aşikardır.

Değerli başkanlar,

Üzerinde durduğumuz sıcak meselelerle şekillenen genel ortama baktığımızda, ekonomide istikrar ve yeniden yapılanmayla ilgili neden hızlı ve kararlı davranmamız gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bugün Irak, Kıbrıs, yarın bir başka mesele Türkiye'yi dış şoklara kolaylıkla maruz bırakabilir. Türkiye ekonomisinin bağımsızlık sisteminin bir an önce güçlendirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'nin, enflasyonu kalıcı olarak tek haneli rakamlara çekmesi vazgeçilmez bir zorunluluktur. Bunun için, enflasyon hedeflemesine geçilmesi, mali disiplinden taviz verilmemesi ve faiz dışı fazla hedefinin mutlaka tutturulması gerekmektedir. Mali sistem reformu, bankalara duyulan güvende şüpheye yer bırakmayacak biçimde tamamlanmalıdır. Serbest kur politikası, bütün bu çabalar için elverişli çerçeveyi sağlamaktadır.

TÜSİAD tarafından yaptırılan son çalışma ortaya koymuştur ki, enflasyonun aşağı çekilmesi büyümenin önünde bir engel değildir. Aksine uzun dönemde büyüme hızımızı artırmak için uygulamamız gereken politikalar aynı zamanda enflasyonla mücadeleden geçmektedir. 2003 ve sonraki yıllarda enflasyonu düşürürken, borç yükünü de azaltırsak, reel büyüme hızını ortalama yüzde 2'nin üzerinde arttırma imkanı bulabileceğiz. Bu, uzun dönemli büyüme hızı % 4-5 civarında olan Türkiye için çok büyük bir farktır.

Türkiye, son on yılda yaşadığı ekonomik krizler nedeniyle büyüme ve istihdam alanında çok başarısız bir dönem geçirmiştir. Demografik araştırmalara göre, çalışma yaşı dediğimiz 15-64 yaş grubu önümüzdeki 20 yılda 45 milyon kişiden 60 milyon kişiye çıkacaktır. Kamunun istihdam yaratma olanağının neredeyse imkansız olduğu bir ortamda, halen oldukça yüksek düzeye çıkmış bulunan işsizlik oranını aşağıya çekebilmek için, özel sektörün yılda ortalama 700.000'in üzerinde kişiye iş olanağı yani net istihdam artışı sağlaması gerekiyor.

Bu nedenle makroekonomik istikrar, yapısal reformlar, yatırım ortamının iyileştirilmesi, AB üyeliği, yabancı doğrudan yatırım, rekabet gücüne sahip işgücü gibi konular Türkiye için hayati önem taşımaktadır. Bütün bu ihtiyaçlar dikkate alınarak, Türkiye için bir orta ve uzun vadeli gelişme stratejisi çizilmesi şarttır.

Avrupa Birliği, 2000 yılında Lizbon'da önüne yeni bir stratejik hedef koymuştur. Stratejinin ana eksenini, rekabet gücünü artırmak için, araştırma geliştirme ve yenilikçiliği teşvik ederek ve insana yatırım yaparak bilgiye dayalı bir ekonomiye ve topluma geçişi hızlandırmaktır.

Bunun için öngörülen, KOBİ'lerin desteklenmesi, piyasa mekanizmasının geliştirilmesi, mali piyasaların entegrasyonu, kamu reformu, eğitim, istihdam, sosyal güvenlik ve yönetime katılım gibi başlıklar altında öngörülen reformlar, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu reformlarla birebir örtüşmektedir. AB'nin yeni stratejisi yakından izlenmeli ve buna uyumlu bir gelişme stratejisi de Türkiye için hazırlanmalıdır.

Bu çerçevede AB üyelik sürecinin gündemden düşürülmeden sürdürülmesinin gereğine de işaret etmek isteriz.

AB ilişkileri, toplumun beklentilerinin karşılanması bakımından, işbaşındaki hükümetin önemli sınav konularından biri olacaktır. Ekim ayındaki AB Komisyonu ilerleme raporu, yapılanların ve yapılmayanların bilançosunu ortaya koyacaktır. Uyum yasalarının uygulanmasında gösterilecek duyarlılık bu meselenin odak noktasını oluşturacaktır. Artık dünya, Türkiye'ye baktığında karşısında bir hukuk devleti görmelidir. AB'nin gündeminde, insan hakları ve demokrasi sorunlarıyla yer almaktan kurtulmalıyız.

Yapılması gereken sadece çok gündeme gelmiş bazı ana konularda ilerleme kaydetmek değildir. AB mevzuatına uyum sağlamanın da büyük önemi olduğu unutulmamalıdır. Bu bize, şirketler açısından daha belirli, saydam, öngörülebilir ve Avrupa standartlarında bir ekonomik mevzuat ortamı getirir. Sözkonusu çalışmalar önümüzdeki iki yılda gerçekleştirilerek, müzakereler başladıktan sonra geçecek olan zaman kısaltılabilir.

Tabii bütün bunları yapabilmek için AB konusunu yeniden gündemimizin üst sıralarına taşımamız gerekir.

Kaydedilen ilerlemeler, AB üyeliği için siyasi kararlılığımızın en somut kanıtı olur. Türkiye'yi dışlama eğilimleri içindeki bazı çevrelere, artık dönüşü olmayan bir yola girildiği mesajı açıkça verilmiş olur. Üçüncü ülkelerin gözünde, Türkiye'nin AB üyeliği perspektifinden kaynaklanan çekiciliği artar. Gümrük birliğinin sağladığı olumlu etkiler derinleşir. Makro-ekonomik istikrar pekişir. İç ve dış piyasalar bundan çok olumlu etkilenir.

AB yolunda kararlılıkla ilerleyen bir Türkiye'nin diğer bütün sorunlarda da daha güçlü bir profil çizeceği açıktır. Gerek bölgemiz, gerek ekonomik ve siyasi ilişkilerimiz, yaşadığımız sorunları birbirine sıkı sıkıya bağlamaktadır. Irak'ın Kıbrıs'la, Kıbrıs'ın AB ile, AB'nin ekonomisiyle, ekonominin Irak'la bağını kolaylıkla kurmak mümkündür. Bu yüzden Türkiye, çok boyutlu düşünmek ve aynı anda birden fazla soruna etkide bulunacak hamleler yapmak zorundadır.

Önümüzdeki sorunlar ne kadar zorlu gözükürse gözüksün, çözüm için gerekenin yapılacağına inanıyoruz. Çünkü buna mecburuz.

Teşekkür ederim.